

ОТЧЕТ
ЗА ДЕЙНОСТТА НА МРЕЖАТА ЗА РАННО ДЕТСКО
РАЗВИТИЕ В РОМСКА ОБЩНОСТ В БЪЛГАРИЯ
2020 ГОДИНА

ROMANI
EARLY YEARS
NETWORK

1. МИСИЯ И ЦЕЛИ НА МРЕЖАТА

Мрежата за ранно детско развитие в ромската общност в България (Мрежата) е създадена през януари 2018 година и се координира от фондация „Тръст за социална алтернатива“. Мрежата цели да подкрепи специалистите, работещи с деца от малцинствата, в повишаване на обхвата и качеството на предоставяните услуги, и се стреми да обедини усилията за застъпничество на членовете си в тази насока. Мрежата също така подкрепя развиването на ролеви модели от самата ромска общност.

Основните цели на Мрежата са:

- Да развие експертния капацитет сред специалисти и помощен персонал, които работят с ромски общности в областта на ранното детско развитие
- Да помогне за увеличаване броя на специалистите от ромската общност, работещи за предоставяне на услуги в ранна детска възраст
- Да се застъпва за осигуряване на по-справедливи и качествени услуги, които да подпомогнат създаването на по-приобщаващи системи;
- Да предостави допълнителни възможности за стаж в ясли и детски градини на студенти от ромски произход.

2. ИЗВЪРШЕНИ ДЕЙНОСТИ

- **Членска маса на Мрежата РЕЙН** –към настоящия момент се състои от 249 члена. За момента членството в нея е напълно безплатно.
- **Дейност на Консултативния съвет на Мрежата РЕЙН**

Членове на Консултативния съвет на Мрежата РЕЙН са: Спаска Михайлова (сдружение „Нов път“, Хайредин), Силвия Станчева (ЦМЕДТ „Амалипе“, Велико Търново / Шумен), д-р Стефан Стефанов (сдружение „Жажда за живот“, Сливен), Десислава Бошнакова (ДГ „Детски свят“, Горна Оряховица), Анахит Михайлова (ДГ „Слънце“, Луковит), и Светлана Златева (ДГ „Пролет“, Ямбол) и д-р Ирена Виденова – РЗИ, Враца.

В рамките на 2020 година, преди обявяването на пандемията от КОВИД – 19, бяха планирани и осъществени няколко публични събития, съвместно организирани от екипа на Център „Амалипе“ и Фондация „Тръст за социална алтернатива“.

За първи път част от най-активните членове на Мрежата РЕЙН бяха активно приобщени и включени в процеса по

представяне на успешни практики за работа с деца и семейства от етническите малцинства, които бяха представени пред по-широка аудитория.

- **Стратегическа среща на РЕЙН Интернешънъл в Белгия, Гент през февруари 2020 година** – по време на срещата бяха споделени основните приоритети и задачи, които стоят на дневен ред пред държавите, които членуват в REYN International. Споделяне на успешните практики, силните и слабите страни на всяка една от 11-те държави спомогна за създаването на общ проект – *„Приобщаване и справедливост за ромски деца и семейства“*. Според думите на координаторът на проекта Альоша Рудас: *„Този проект ще допринесе за подобряване на устойчивостта на инициативите в рамките REYN International и нейната общност, нейното чувство за принадлежност, професионализъм и позициониране на международната и националната сцена. Проектът също така ще допринесе за предприемането на координирани и уместни действия, както и за надграждането на силните страни на общността на REYN International, като цяло. „Ние сме добре оборудвани, за да отговорим на нуждите на ромските общности, като основната ни цел е да се застъпваме за изграждането на по-подкрепящи и приобщаващи политики на в рамките на ЕС“*.
- **Онлайн дискусии на Мрежата РЕЙН**

Притиснати от негативните обстоятелства, породени от КОВИД-19, дейността на Мрежата РЕЙН беше преустановена изцяло онлайн. Въпреки ограниченията и предизвикателствата, екипът на ТСА успя да осъществи следните онлайн дискусии:

1. **Онлайн дискусия на тема: „Какви мерки ще предприемат детските градини по време на възобновяването на образователните дейности – 21.05.2020 година** – по време на срещата бяха обсъдени основните предизвикателства пред учителите в процеса по възстановяване на учебните занятия. Фактът, че голяма част от учителите се сблъскват с нещо напълно непознато за тях допринесе за организирането на тази дискусия. По време на срещата бяха споделени множество идеи и предложение, които да допринесат за улесняване процеса на адаптация към влошената образователна среда и дейност в образователните институции.

2. Онлайн дискусия на тема: **Идеи, коментари и предложения относно съдържанието на подаденото предложение към Министерството на образованието и науката за приемане на “Програма за изграждане, разширение, надстройкаване и реконструкция на детски градини и училища за периода 2020 – 2022” - 25.06.2020 г.** – Основната цел на дискусията беше изцяло застъпническа, която допринесе за създаването на становище за съдържанието на тази програма, което беше изпратено до съответните управляващи органи от името на цялата Мрежа РЕЙН. Дискусията ни помогна да извлечем коментари и мнения относно целите и дейностите на програмата, очакваните резултати, нейния обхват, както и критериите за допустимост и класиране на дейностите по проектни предложения.
3. Онлайн дискусия на тема: **Обсъждане на промените в Закона за предучилищното и училищното образование - 14.07.2020 г.** – Отново основната цел на дискусията беше насочена към изграждането на активна застъпническа дейност от името на Мрежата РЕЙН. Друга основна цел на дискусията беше да се получи експертно становище по отношение на евентуалния негативен ефект по време на обучението на четиригодишни деца в училищна среда. – предизвикателство за по-малки населени места, в които има училище, а липсва детска градина
4. Онлайн дискусия на тема: **Постижения и предизвикателства в рамките на проекти и инициативи, финансирани от ЕС - 16.10.2020 г.** - По време на онлайн дискусията в ZOOM членовете на РЕЙН - България споделиха опит, постижения и предизвикателства по време на участието си в различни национални програми и проекти, финансирани от структурните фондове на ЕС. Целта на онлайн дискусията беше да генерира нови идеи и да формулира нови дейности, които всички ние смятаме, че трябва да бъдат допълнени и приети за финансиране и изпълнение от образователните институции през новия програмен период 2021-2027. Приносът на членовете на РЕЙН - България в онлайн дискусията беше обобщен в таблица с коментари и препоръки, които да бъдат включени в процеса на разработване на новите оперативни програми. Предложенията бяха обобщени и изпратени до Европейската комисия с помощта на членовете на Консултативния съвет на Мрежата РЕЙН.
5. **Уебинар на тема „Как да развиваме социално-емоционални умения в ранна детска възраст** - На 18 ноември 2020 година, Мрежата РЕЙН организира уебинар на тема: „Как да развиваме социално-емоционални умения в ранна детска възраст“. Водещ на онлайн събитието беше Ралица Попова, изпълнителен директор на Сдружение „Знание“ и институционален член на Мрежата РЕЙН, която представи успешни практики/проекти, които имат за цел да развият именно социално-емоционално умения у децата в ранна детска възраст. Като успешна практика за развиване на социално-емоционални умения у децата беше подчертана нуждата от активно включване и участие на местната общност

в цялостния процес по изграждане на тези умения. Основен акцент беше поставен и върху успешното взаимодействие от страна на учителите с деца, чийто майчин език е различен от българския и как средата в детската градина може да повлияе върху развитието на техните езикови и социални умения.

6. **Обучение на обучители в рамките на програма „Как да отглеждаме здрави и умни деца“** - На 01.12.2020 година се проведе онлайн обучение на обучителите по Програмата за малки грантове „Как да отглеждаме здрави и умни деца“, инициатива на Мрежата РЕЙН – България. Обучението за обучители беше организирано и проведено с помощта на Фондация „Здраве и социално развитие“ – Хесед, като основните му цели бяха следните: Обучителите да се запознаят със съдържанието на брошурата за здравословно хранене и наръчника за обучение на бременни майки и майки с деца на възраст от 0-3 години, продуциран в рамките на инициативата „Как да отглеждаме здрави и умни деца“; Обучителите да придобият личен опит с някои практически елементи към обученията и тяхната обвързаност със съдържателната част на брошурата; Да се формира общност на обучители към инициативата на РЕЙН „Как да отглеждаме здрави и умни деца“ която споделя ценностите на проекта и работи за каузата на здравословното хранене на децата от ромска общност.

- **Стартиране на програмата за малки грантове „Как да отглеждаме здрави и умни деца“**

Настоящата програма за малки грантове на Мрежата РЕЙН има следните основни цели:

1. Да повиши разбирането на родителите за важността на ранното детство за формиране на личността на детето и тяхната роля в развитието му;
2. Да повиши знанията и уменията на майките по отношение на кърменето и здравословното хранене в зависимост от възрастта на детето;
3. Да повиши мотивацията и желанието на майките да приготвят разнообразна и подходяща храна за своите деца чрез участие в практически сесии, с приложени към тях рецепти.

Изпълнението на програмата за малки грантове „Как да отглеждаме здрави и умни деца“ на национално ниво ще бъде осъществено от 10 неправителствени организации, които ще включат в своите проекти над 500 ромски бременни майки и майки с деца на възраст от 0-3г. Планираните обучения за здравословно хранене на бременни майки и майки с деца на възраст от 0-3 години ще се осъществят в периода януари – юни 2021 година.

3. ПЛАНИРАНИ ДЕЙНОСТИ ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

- **Активно участие на Мрежата РЕЙН в годишните конференции и събития, организирани от ЦМДТ „Амалипе“ през 2021 година.**
- **Изпълнение на програмата за малки грантове „Как да отглеждаме здрави и умни деца“.**
- **Стартиране на инициативата „Приобщаване и справедливост за ромски деца и семейства“, финансирана от Фондация „Отворено общество, ръководител на инициатива РЕЙН Интернешънъл;**
- **Организиране на онлайн обучения, пряко съобразени с нуждите на членовете на Мрежата РЕЙН;**
- **Организиране на застъпнически дискусии с членовете на Мрежата РЕЙН, подкрепени от Консултативния съвет.**
- **Превод на материали и събиране на добри практики** - ще продължим да превеждаме видео и писмени материали, подкрепящи работата на различни специалисти с деца от ромска общност. Ще включим членовете на Мрежата в усилията ни да съберем база данни от добри практики в образователни институции.
- **Изпълнение на Програмата за национално учебни посещения на здравни и педагогически специалисти** – ще направим опит за изпълнение на настоящата програма, като се съобразим с противоепидемичните мерки. Основната цел ще е да дадем възможност на специалисти със здравен и педагогически профил, които работят с деца от ромски произход, да повишат практическите си знания и умения за предоставяне на висококачествени здравни и педагогически грижи.
- **Изпълнение на програмата за съвместно организиране на регионални събития (онлайн дискусии)**– членовете на Мрежата РЕЙН, съвместно с ТСА, ще организират полудневни събития с регионален характер, насочени към педагогически и непедагогически специалисти, работещи с деца на възраст 2-6 в детски градини и подготвителни групи в училища. На събитията ще бъдат представени публикациите, които ТСА успя да преведе, като освен това ще бъдат коментирани и теми, които са от съществена важност за пряката работа на специалистите, работещи с деца и семейства от ромски произход.
- **Провеждане на кръгла маса със здравни специалисти за споделяне на постигнатите резултатите в рамките на програмата за малки грантове „Как да отглеждаме здрави и умни деца“** – освен споделянето на резултатите от провежданите на обученията в рамките на инициативата, ще бъде поставен и фокус върху важността на храненето на бременни майки и майки с деца на възраст от 0-3 години.
- **Организиране на събития и инициативи, свързани с подчертаването на важността за изграждането на успешни ролеви модели в ранна детска възраст.**